



**ANALISIS BUKU AJAR *BONJOUR CHERS AMIS* UNTUK
SMA KELAS XI SEMESTER 1 BERDASARKAN PEDOMAN
PENILAIAN BUKU TEKS PELAJARAN DARI BSNP**

SKRIPSI

untuk memperoleh gelar Sarjana Pendidikan

oleh

Nama : Shantika Maulina Wulandari

NIM : 2301411024

Program Studi : Pendidikan Bahasa Perancis

Jurusan : Bahasa dan Sastra Asing

**FAKULTAS BAHASA DAN SENI
UNIVERSITAS NEGERI SEMARANG**

2016

PERSETUJUAN PEMBIMBING

Skripsi ini telah disetujui oleh pembimbing untuk diajukan ke Sidang Panitia Ujian Skripsi.

Semarang, 11 Agustus 2016

Pembimbing I



Dra. Dwi Astuti M.Pd.

NIP 196101231986012001

Pembimbing II



Sri Handayani, S.Pd, M.Pd

NIP 198011282005012001






PENGESAHAN KELULUSAN

Skripsi ini telah dipertahankan di hadapan sidang Panitia Ujian Skripsi Jurusan Bahasa dan Sastra Asing, Fakultas Bahasa dan Seni, Universitas Negeri Semarang

pada hari : Senin

tanggal : 22 Agustus 2016

Panitia Ujian Skripsi

Prof. Dr. Agus Nuryatin, M. Hum. Ketua	NIP. 196008031989011001	
Tri Eko Agustiningrum, S.Pd., M.Pd Sekretaris	NIP. 198008152003122001	
Dra. Diah Vitri W., DEA. Penguji I	NIP. 196508271989012001	
Sri Handayani, S. Pd., M.Pd. Penguji II/ Pembimbing II	NIP. 198011282005012001	
Dra Dwi Astuti M.Pd. Penguji II/ Pembimbing I	NIP. 196101231986012001	



PERNYATAAN

Saya menyatakan bahwa yang tertulis di dalam skripsi ini benar-benar hasil karya saya sendiri, bukan jiplakan dari karya orang lain, baik sebagian atau seluruhnya. Pendapat atau temuan orang lain yang terdapat dalam skripsi ini dikutip atau dirujuk berdasarkan kode etik ilmiah.

Semarang, Agustus 2016



Shantika Maulina Wulandari

NIM. 2301411024

MOTTO DAN PERSEMBAHAN

Motto:

“ Tidak ada yang berat jika Allah berkehendak membuatnya mudah”

(Penulis)

“ L’esprit s’enrichit de ce qu’il reçoit, le coeur de ce qu’il donne”

(Victor Hugo)

Persembahan:

Untuk Bapak dan Ibu tercinta

KATA PENGANTAR

Puji syukur penulis panjatkan ke hadirat Alla SWT, atas limpahan karunia rahmat dan hidayah-Nya sehingga penulis dapat menyelesaikan skripsi yang berjudul "Analisis Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1 berdasarkan Pedoman Penilaian Buku Teks Bahasa Perancis dari BSNP" sebagai salah satu persyaratan untuk memperoleh gelar Sarjana Pendidikan pada Program Studi Pendidikan Bahasa Prancis, Jurusan Bahasa dan Sastra Asing, Fakultas Bahasa dan Seni, Universitas Negeri Semarang.

Terselesainya skripsi ini tidak lepas dari bimbingan dan dukungan dari semua pihak. Untuk itu, penulis menyampaikan terima kasih kepada:

1. Prof. Dr. Agus Nuryatin, M. Hum, Dekan Fakultas Bahasa dan Seni yang telah memberikan kesempatan untuk melakukan penelitian ini.
2. Dr. Sri Rejeki Urip, M. Hum, Ketua Jurusan Bahasa dan Sastra Asing yang telah memberikan kemudahan dalam menyusun skripsi.
3. Tri Eko Agustiningrum, S.Pd., M.Pd, Ketua Program Studi Pendidikan Bahasa Prancis, yang telah membantu dalam kelancaran penyusunan skripsi.
4. Dra. Dwi Astuti M.Pd, dosen pembimbing I yang telah bersedia dengan sabar meluangkan waktu untuk memberikan bimbingan, motivasi dan saran dalam penyusunan skripsi ini.
5. Sri Handayani, S.Pd, M.Pd, dosen pembimbing II yang telah memberikan pengarahan dan bimbingan selama proses penyusunan skripsi ini.
6. Para pengajar Jurusan Bahasa dan Sastra Asing yang telah memberikan bekal ilmu pengetahuan kepada penulis.
7. Staf perpustakaan dan Tata Usaha Jurusan Bahasa dan Sastra Asing yang telah membantu kelancaran proses penyusunan skripsi ini.
8. Guru Bahasa Prancis SMA 14 Semarang yang telah memberikan Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1 untuk penelitian ini.
9. Bapak dan Ibu serta segenap keluarga tercinta yang tak pernah berhenti memberikan doa, semangat, dukungan dan restu kepada penulis.
10. Sigit Nuriyanto yang selalu memberikan doa, semangat, dan cintanya.
11. Teman-teman seperjuangan Pendidikan Bahasa Prancis 2011 yang selalu memberikan saran dan bantuan kepada penulis.
12. Semua pihak yang tidak mungkin disebutkan satu persatu dalam lembar ini, yang telah membantu dalam penyusunan skripsi ini.

Semoga segala motivasi, pengorbanan dan bantuan yang telah diberikan kepada penulis menjadi amal dan mendapatkan balasan dari Allah S.W.T.

Aamiin. Saran dan masukan dari berbagai pihak sangat diharapkan oleh penulis untuk perbaikan skripsi ini. Akhirnya penulis berharap semoga skripsi ini dapat bermanfaat bagi banyak pihak yang membaca.

Semarang, 11 Agustus 2016

Penulis

SARI

Wulandari, Shantika Maulina. 2016. *Analisis Buku Ajar Bonjour Chers Amis Kelas XI Semester 1*. Skripsi, Jurusan Bahasa dan Sastra Asing Fakultas Bahasa dan Seni, Universitas Negeri Semarang. Pembimbing I : Dra. Dwi Astuti M.Pd. Pembimbing II : Sri Handayani, S.Pd., M.Pd.

Kata kunci: analisis, buku ajar, BSNP

Bahasa Perancis merupakan mata pelajaran bahasa pilihan di SMA. Untuk menghasilkan pembelajaran yang maksimal, selain membutuhkan pengajar profesional, juga membutuhkan bahan ajar yang tepat sehingga dapat mencapai tujuan pembelajaran. Salah satu masalah penting yang sering dihadapi oleh guru dalam kegiatan pembelajaran adalah memilih atau menentukan bahan ajar yang tepat untuk membantu siswa mencapai kompetensi. Sebagai bahan ajar, sebuah buku harus memenuhi syarat penulisan buku teks pelajaran yang dikeluarkan oleh Badan Standar Nasional Pendidikan atau disingkat BSNP.

Tujuan penelitian ini adalah untuk mengetahui apakah buku ajar *Bonjour Chers Amis* untuk kelas XI Semester 1 sudah sesuai dengan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis.

Pendekatan yang digunakan pada penelitian ini adalah penelitian kualitatif. Objek penelitian ini adalah buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1. Pengumpulan data menggunakan teknik dokumentasi. Analisis data menggunakan teknik *content analysis*. Hasil analisis disajikan dalam bentuk tabel.

Hasil penelitian ini menunjukkan bahwa terdapat beberapa butir kriteria pada aspek kelayakan isi, kelayakan penyajian, dan kelayakan bahasa dalam buku ajar yang tidak memenuhi kriteria buku ajar dari BSNP.

L'ARTICLE

L'ANALYSE DU MANUEL BONJOUR CHERS AMIS POUR LA CLASSE XI DU PREMIER SEMESTRE SELON LES CRITÈRES DE BSNP

Shantika Maulina Wulandari, Dra. Dwi Astuti M.Pd, Sri Handayani S.Pd., M.Pd.

**Programme de la pédagogie du Français, Département des Langues et des
Littératures Étrangères, Faculté des Langues et des Arts, Université d'État
Semarang**

Abstract

French language is an optional subject in high school. To get the maximum learning, needs of professional teachers and also appropriate teaching materials, so that the learning objectives can be achieved. One of the important problem frequently encountered by teachers during the learning activities is choosing appropriate teaching materials to help students achieve the competency. As teaching materials, a book must qualify the writing of textbook issued by the National Education Standards Agency or BSNP. The purpose of this research was to determine whether the textbook for 11th grade in 1st semester is in conformity with the guidelines issued by the National Education Standards Agency. The approach used in this study is a qualitative research. Object of this study is the textbook *Bonjour Chers Amis* for the first semester of grade 11. Data collection use the techniques of documentation. Data analysis use the technique of content analysis. Then the results of the analysis are presented in tabular form. The results of this study indicate that there are some grains of eligibility criteria on aspects of the content, the presentation of the feasibility and appropriateness of language in textbooks which do not meet the criteria of the textbook of BSNP.

ABSTRAIT

L'ANALYSE DU MANUEL BONJOUR CHERS AMIS POUR LA CLASSE XI DU PREMIER SEMESTRE SELON LES CRITÈRES DE BSNP

Shantika Maulina Wulandari, Dra. Dwi Astuti M.Pd, Sri Handayani S.Pd., M.Pd.

Programme de la pédagogie du Français, Département des Langues et des Littératures Étrangères, Faculté des Langues et des Arts, Université d'État Semarang

La langue française est une matière facultative au lycée. Pour générer un apprentissage optimal, il a besoin d'enseignants professionnels, et matériel pédagogique appropriés, de sorte que les objectifs d'apprentissage puissent être atteints. Les problèmes qui sont souvent rencontrés dans les activités d'apprentissage est de choisir et de déterminer les matériel pédagogique appropriés pour aider les élèves à atteindre les compétences. Comme le matériel pédagogique, un livre doit suivre les critères de BSNP. L'objectif majeur de cette recherche est de décrire la conformité le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI avec les critères faits par BSNP (l'organisme de standardisation nationale d'éducation). L'approche de la recherche que j'ai utilisée est la recherche qualitative. L'objet de cette recherche est le contenu du manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI. J'ai utilisé la technique documentaire pour obtenir les données. Je les ai analysées en utilisant la technique de l'analyse de contenu. Ensuite, les résultats de l'analyse des données sont présentés sous forme de tableau. Les résultats de cette recherche montre que quelques parties de la qualité de contenu, la qualité de la présentation, et la qualité de la langue ne remplissent pas les critères de BSNP.

1. INTRODUCTION

L'apprentissage des langues étrangères en Indonésie a évolué avec les besoins de la communauté sur l'importance des compétences linguistiques dans l'ère de la mondialisation. L'une des mesures prises par le gouvernement pour répondre à ces besoins est de fournir l'apprentissage des langues étrangères dans les écoles. Pour générer un apprentissage optimal, il a besoin d'enseignants professionnels, et matériel pédagogique appropriés, de sorte que les objectifs d'apprentissage

puissent être atteints. Les problèmes qui souvent rencontrés dans les activités d'apprentissage est de choisir et de déterminer les matériel pédagogique appropriés pour aider les élèves à atteindre les compétences. Comme le matériel pédagogique, un livre doit suivre les critères de BSNP(l'organisme de standardisation nationale d'éducation). L'organisme de standardisation nationale d'éducation a publié une description de l'évaluation du manuel la langue française pour les élèves en se fondant sur le curriculum 2013 qui consiste de l'instrument d'évaluation et la description de l'évaluation se composent de trois aspects, ce sont la qualité de contenu, la qualité de la présentation, et la qualité de langue.

L'objectif majeur de cette recherche est de décrire la conformité le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI avec les critères faits par BSNP (l'organisme de standardisation nationale d'éducation).

D'autres chercheurs ont effectué des recherche similaires, mais il y a de différences entre eux, qui se trouve dans l'objet de recherche et la description de l'évaluation en se fondant sur le curriculum 2013 donc apparue une idée pour savoir si la dernière impression de manuel ont la même qualité que le précédent manuel.

2. LA MÉTHODE DE LA RECHERCHE

J'ai utilisé l'approche qualitative dans cette recherche. L'objet de cette recherche est le contenu de manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI. Puis, j'ai utilisé la technique documentaire pour obtenir les données et les ai analysées en utilisant la technique de l'analyse de contenu. C'est une méthode de recherche qui utilise des procédures pour faire la conclusion valide d'un livre ou d'un document (Weber dans Moleong 2001:163). Dans cette

recherche, j'ai utilisé les critères de BSNP pour évaluer le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI.

3. ANALYSE DE MANUEL DE BONJOUR CHERS AMIS POUR LA PREMIÈRE SEMESTRE DE LA CLASSE XI

Il y a trois critères qui sont analysés dans cette recherche. Ce sont la qualité de contenu, la qualité de la présentation, et la qualité de la langue. Chaque qualité a des aspects.

3.1. La qualité de Contenu

Il y a 5 critères dans cet aspect, ce sont (1) la conformité de la matière à compétence de l'essence (KI) et la compétence de la base, (2) la précision de la matière, (3) l'actualité de la matière, (4) l'implicité de la pragmatique, et (5) l'intéressant de la matière.

3.1.1 La conformité de la matière à la compétence de l'essence (KI) et la compétence de la base (KD)

Il y a 3 critères qu'on doit respecter, ce sont l'intégralité de la matière, l'éventail de la matière, et la profondeur de la matière. Le critère de la conformité de la matière à la compétence de l'essence (KI) et la compétence de la base (KD) a le score moyen 4 qui est inclus dans la catégorie inférieure.

1) L'intégralité de la matière

La matière est complétée quand toutes les matières du manuel s'accordent à la compétence de l'essence (KI) et la compétence de la base (KD) sont inclus du manuel. Au KI 1, il y a KD 1.1, c'est reconnaissant de l'occasion d'apprendre la

langue française comme la langue de communication internationale qui est réalisé dans l'esprit de l'apprentissage. Mais, pour le KI 1, il n'y a que les exercices qu'on utilise à atteindre la compétence de base (KD) 1.1. Ce livre est fait en se fondant sur un programme d'études en 2013, il est naturel que l'élément de KI 1 contenu du programme en 2013 ne sont pas dans le livre. Ainsi que le KI 2, il n'y a que les exercices qu'on utilise à atteindre la compétence de base (KD) 2.1, 2.2, 2.3, et 2.4, parce que ce livre est fait en se fondant sur un programme d'études en 2013.

Les matières et les exercices présentes dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI correspondent au thème fixé dans la compétence de l'essence (KI) 3 et 4, mais il y a des exercices qui ne peuvent pas atteindre la compétence de base (KD).

À partir de la compétence de base (KD) à atteindre, il y a 6 matériels présentés ne recouvrent tous les éléments contenus dans la compétence de l'essence (KI) et la compétence de base (KD). Alors, l'intégralité de la matière a le score 5 qui est inclus dans la catégorie inférieure.

2) L'éventail de la matière

La matière est entendue quand les matières dans le manuel peuvent refléter la maîtrise de la compétence de base (KD) et les exercices doivent pouvoir atteindre la compétence de base (KD) fixée qui doit inclure 4 compétences linguistiques et des connaissances culturelles en conformité avec le thème. Certains exercices dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI peuvent être utilisés à atteindre la compétence de base (KD), mais pour la

compréhension orale, les exercices fournis seulement sous la forme de questions parlées par le professeur. Alors, la matière ne peut pas soutenir la réalisation de KD sur les compétences d'écoute ou la compréhension orale.

3) La profondeur de la matière

La matière est profonde quand les matières dans le manuel correspondent au niveau A1 pour Cadre Européen Commun de Référence pour les langues (CECRL). Les matières et les exercices présentes dans le manuel correspondent au thème fixe dans la compétence de l'essence (KI), mais il n'y a pas les exercices qui ne peuvent pas atteindre la compétence de l'essence (KI) 1 et 2, et compétence de base (KD) 4.4.

En se fondant sur l'analyse ci-dessus, on peut conclure que de 13 KD à atteindre, il y a 6 KD qui n'est pas atteint, de sorte qu'il a le score de 5. Et inclus dans la catégorie insuffisant.

3.1.2 La précision de la matière

Il y a 6 critères qu'on doit respecter, ce sont la précision de la règle grammaticale, la structure de la phrase simple, l'usage des structures, la grammaire correspond au thème, le diacritique, et la bonne transcriptions de phonétique.

1. La précision de la règle grammaticale

La règle grammaticale est précise quand les phrases dans le texte, le dialogue, et le consigne correspondent à la règle grammaticale française. Mais dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI, il y a

quelques phrases et consignes qui ne conviennent pas aux critères fixées. Il y a 4 pages de 70 pages qui ne conviennent pas aux critères, ou il y a 94,3 % qui suivent les critères, alors il a le score 9 et inclus dans la catégorie très bien.

2. La structure de la phrase simple

La phrase utilisée dans le manuel est la phrase simple utilisant les sept structures de base. Dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI, il n'y a pas des phrases et consignes qui sont utilisé la phrase complexe.

3. L'usage de la structure

La structure est usuelle quand les phrases utilisées dans le dialogue, le texte, et la consigne correspondent à la structure française courante. Mais dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI, il y a 2 pages de 70 pages qui ne conviennent pas aux critères fixées.

4. La grammaire correspondante au thème

La grammaire présentée dans le manuel doit se correspondre au thème dans la compétence l'essence (KI) et pour la compétence de base (KD). Le temps utilisé est seulement le présent, le future proche, et le passé composé. Le résultat de l'analyse a montré que le thème dans le manuel est La vie familiale et le temps utilisé est le présent et le futur proche.

5. La précision du signe diacritique

L'orthographe utilisée dans le manuel doit être précis en mettant la bon ponctuation française. Le résultat de l'analyse a montré que dans le manuel

Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI, il y a quelques erreurs d'utiliser de la ponctuation.

6. La précision de la transcription phonétique

La transcription phonétique qu'on utilise dans le manuel doit se correspondre aux règles grammaticales française. Mais, il n'y a pas de transcription phonétique dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI.

3.1.3L'actualité de la matière

Dans cet aspect, il y a 2 critères : La matière qui convient au développement, le dessin et l'illustration récents.

1. La matière qui convient au développement

La matière qu'on a présentée doit convenir aux choses populaires pour les jeunes. Le résultat de l'analyse a montré que dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI a présenté des choses populaires pour les jeunes, comme les activités quotidiennes qui utilisent les ustensiles de ménage et électronique.

2. Les dessins et les illustrations récents

Les dessins et les illustrations présentées dans le manuel doivent convenir à la vie familiale récente. Le résultat de l'analyse a montré que les dessins et les illustrations conviennent au thème et la vie familiale récente, mais il y a quelques dessins ne soient pas clairs.

3.1.4 L'implicité de la pragmatique

Dans cet aspect, il y a 2 critères : la structure approprié et la vocabulaire aux registres.

1. La structure appropriée aux registres de langue

Dans le manuel, il devrait y avoir le chapitre sur la structure liée avec registre de langue (l'utilisation de "tu" et "vous"). Le résultat de l'analyse montre qu'il y a un chapitre qui contient la structure de l'utilisation de "tu" et "vous" dans le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI.

2. Le vocabulaire approprié aux registres de langue

Dans le manuel, il devrait y avoir le chapitre sur le vocabulaire de l'utilisation de "tu" et "vous". Le résultat de l'analyse a montré qu'il y a un chapitre qui convient le vocabulaire de l'utilisation de "tu" et "vous".

3.1.5 L'intéressant de la matière

Dans cet aspect, il y a 2 critères: la disponibilité des éléments culturels française et indonésienne et la disponibilité authentiques.

1. La disponibilité des éléments culturels française et indonésienne

Dans le manuel, il devrait y avoir des éléments culturels français et indonesiens qui éveillent la curiosité des étudiants. Le résultat de l'analyse a montré qu'il y a des éléments culturels français et indonésiens, c'est a differents de noms qui est utilisé souvent dans le pays.

2. La disponibilité authentiques

Ce livre a des documents authentiques sous forme de texte, mais il n'y a ni carte de France, ni carte postale, ni carte d'identité, et ni billet de métro.

3.2. La qualité de la Présentation

La qualité de la présentation a 3 critères, ce sont : la technique de la présentation, le support de la présentation, et la présentation d'enseignement.

3.2.1 La technique de la présentation

Dans cet aspect, il y a 6 critères, ce sont (1) la consistance de l'ordre du livre, (2) la gradation de verbe, (3) la consistance du chapitre, (4) l'ordre dans le chapitre, (5) la registre d'exercice, et (6) la consistance de consigne.

1. La consistance de la structure du manuel

Dans le manuel Bonjour Chers Amis, il n'y a pas de glossaire, index, transcription d'audio, et table de conjugation. Mais il a l'avant-propos, la liste de contenu, les chapitres, et les exercices.

2. La gradation de la matière

La gradation est l'ordre de la présentation de la matière facile au plus difficile ou de la matière de haute fréquence à la matière de basse fréquence. Ce livre présente les verbes facile au difficile et l'emploi de haute fréquence à une basse fréquence.

3. La consistance de nombre de page du chapitre

Le nombre de la page doit être consistant. Le nombre de la page manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI a presque le même nombre de page.

4. La construction dans le chapitre

Il y a le point de départ, les exercices des quatre compétences, mais il n'y a ni Bilan dans ce livre, ni objectif d'apprentissage, ni auto-évaluation, et ni résumé grammatical.

5. La variété d'exercices

Les exercices de la structure et d'écrire doivent être variés pour les quatre compétence linguistiques. Le manuel Bonjour Chers Amis pour la première semestre de la classe XI a les recouvé d'exercices des quatre compétences linguistiques.

6. La consistance de la consigne

Le résultat de cette analyse montre que les consignes ne sont pas bonne, on n'utilise pas deux langues pour la consigne, mais tous les consignes utilise la langue française.

3.2.2 Le support de la présentation

Dans cet aspect, il y a 6 critères, ce sont (1) l'audio-evaluation et Bilan, (2) la table de conjugation, (3) le glossarie, (4) l'index, (5) la bibliotheque, et (6) la matière d'audio.

Pour le critère du support de la présentation, 100 % ne suivent pas les critères.

3.2.3 La présentation d'enseignement

Cet aspect a 5 aspects: l'apprentissage scientifique, l'apprentissage sur la base d'activité, la réalisation des compétences des apprenants, la distinction sexe, et la compréhension interculturelle.

Il y a 40% matière qui convient les critères de l'apprentissage scientifique. Pour l'apprentissage sur la base d'activité, ce livre suivent toutes les critères dans

cet aspect. Ensuite, pour la réalisation des compétences des apprenants et la distinction sexe, ce livre ne suivent pas les critères. Mais, pour la compréhension interculturelle, ce livre suit les critères.

3.3 La qualité de la Langue

Ce aspect a 3 critères: la précision de l'usage de l'Indonésien, la langue communicative, et la correspondante avec le développement de l'apprenant.

1. La précision de l'usage de l'Indonésien

Il y a 3 critères dans cet aspect, mais le résultat d'analyse montre que dans le manuel ne suivent pas tous les critères dans cet aspect.

2. La langue communicative

Il y a 2 critères dans cet aspect: (1) lisible et (2) les vocabulaires technique. Dans la première critère, on trouve beaucoup des matières qui ont des longues phrases difficiles à comprendre. Mais ce livre suit le deuxième critère.

3. Suivre le développement de l'apprenant

La première critère est suivre le développement intellectuel des apprenants et social. Mais, le résultat de l'analyse montre que ce livre ne suit pas les critères, parce que toutes la matière utilisent la langue française.

4. LA CONCLUSION

Le résultat de l'analyse a montré que la plupart du manuel Bonjour chers Amis pour la première semestre de la classe XI suivent et quelques parties ne suivent pas les critères faits par l'organisme de standardisation nationale d'éducation.

5. REMERCIEMENT

Je tiens à remercier ma famille qui m'on prié toujours. Et puis mes professeur et mes amis qui m'ont donné des conseils et motivations.

6. BIBLIOGRAPHIE

Kridalaksana, Harimurti. 1996. *Pembentukan Kata dalam Bahasa Indonesia*. Jakarta: Gramedia.

Kementrian Pendidikan dan Kebudayaan. 2013. *Materi Pelatihan Guru Implementasi Kurikulum 2013*. Jakarta.

Struktur Baru Kurikulum 2013 [internet] 21/11/2012. (dikutip pada tanggal 06/04/2013) tersedia dari <http://www.diknas>

Prastowo, Andi. 2014. *Panduan Kreatif Membuat Bahan Ajar Inovatif*. Yogyakarta: Diva Press.

Rahmi, Aida dan Harmi Hendra. 2013. *Pengembangan Bahan Ajar MI*. Curup: Lp2 STAIN Curup.

Pusat Perbukuan. 2013. *Penilaian Buku teks Pelajaran Bahasa perancis Sekolah Menengah Atas dan Sekolah menengah Kejuruan*. Jakarta. Departemen Pendidikan nasional.

Maulidiah, Dina. *Analisi Kualitas Buku Ajar Bahasa Perancis untuk SMA/MA ditinjau dari Kelayakan Isi, Kelayakan Penyajian dan Kelayakan Bahasa*. Skripsi: Unnes

DAFTAR ISI

JUDUL.....	i
PERSETUJUAN PEMBIMBING	ii
PENGESAHAN KELULUSAN.....	iii
PERNYATAAN.....	iv
MOTTO DAN PERSEMBAHAN.....	v
KATA PENGANTAR.....	vi
SARI.....	vii
ARTICLE.....	viii
DAFTAR ISI.....	xxii
DAFTAR LAMPIRAN.....	xxiv
BAB I PENDAHULUAN	
1.1 Latar Belakang Masalah.....	1
1.4 Rumusan Masalah.....	4
1.5 Tujuan Penelitian.....	5
1.6 Manfaat Penelitian.....	5
BAB II KAJIAN PUSTAKA DAN LANDASAN TEORETIS	
2.1 Kajian Pustaka.....	6
2.2 Landasan Teoretis.....	11
2.2.1 Buku Ajar.....	11
2.2.1.1 Pengertian Buku Ajar.....	11
2.2.1.2 Kriteria Buku Ajar yang Baik.....	13
2.2.2 Analisis Buku Ajar.....	17
2.2.2.1 Pengertian Analisis Buku Ajar.....	17
2.2.2.2 Buku Ajar <i>Bonjour Chers Amis</i>	18
2.2.3 Kurikulum yang berlaku.....	18
2.2.4 Fungsi dan tujuan Pembelajaran Bahasa Prancis.....	21
2.2.5 Kompetensi Inti dan Kompetensi Dasar.....	22
BAB III METODE PENELITIAN	
3.1 Pendekatan Penelitian.....	27
3.2 Objek Penelitian.....	27
3.3 Sumber Data.....	27
3.4 Teknik Pengumpulan data.....	27
3.5 Teknik Analisis Data.....	28
3.6 Teknik Pemaparan Hasil Analisis Data.....	32
BAB IV HASIL PENELITIAN DAN PEMBAHASAN	
4.1 Hasil Pengumpulan Data.....	34
4.2 Hasil Analisis.....	35
4.2.1 Kelayakan Isi.....	35

4.2.2 Kelayakan Penyajian.....	36
4.2.3 Kelayakan Bahasa.....	37
4.3 Pembahasan.....	42
4.3.1 Kelayakan Isi.....	43
4.3.1.1 Cakupan Materi.....	43
4.3.1.2 Keakuratan Materi.....	53
4.3.1.3 Kemutakhiran Materi.....	61
4.3.1.4 Ketersiratan Kaidah Pragmatik.....	64
4.3.1.5 Kemenarikan.....	68
4.3.2 Kelayakan Penyajian.....	72
4.3.2.1 Teknik Penyajian.....	72
4.3.2.2 Pendukung Penyajian.....	81
4.3.2.3 Penyajian Pembelajaran.....	86
4.3.3 Kelayakan bahasa.....	92
4.3.3.1 Keakuratan Struktur Kalimat Bahasa Indonesia.....	93
4.3.3.2 Komunikatif.....	93
4.3.3.3 Kesesuaian Dengan Perkembangan Peserta Didik....	94
 BAB V SIMPULAN DAN SARAN	
5.1 Simpulan.....	96
5.2 Saran.....	96
 DAFTAR PUSTAKA.....	98
LAMPIRAN.....	99

DAFTAR LAMPIRAN

Lampiran 1 Panduan Nilai

Lampiran 2 Instrumen 1 dan 2

Lampiran 3 Deskripsi Instrumen 1 dan 2

Lampiran 4 Hasil Analisis Cakupan Materi

Lampiran 5 Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* Semester 1 Kelas XI

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Latar Belakang

Bahasa merupakan bagian terpenting dalam kehidupan manusia karena dengan menggunakan bahasa, seseorang dapat berkomunikasi antara satu dengan yang lainnya. Menurut Kridalaksana (1993:21) bahasa adalah sistem lambang bunyi yang arbitrer, yang dipergunakan oleh para anggota suatu masyarakat untuk bekerja sama, berinteraksi dan mengidentifikasi diri. Bahasa dipelajari seseorang sejak dini sebagai sarana komunikasi dengan orang lain. Selanjutnya, setelah seseorang memperoleh bahasa pertamanya, maka akan mengalami proses pemerolehan bahasa kedua melalui apa yang disebut dengan pembelajaran bahasa (Iskandarwassid 2011:77).

Pembelajaran bahasa asing di Indonesia telah berkembang seiring dengan kebutuhan masyarakat akan pentingnya kemampuan berbahasa di era globalisasi. Salah satu langkah pemerintah untuk memenuhi kebutuhan tersebut adalah dengan diberikannya pembelajaran bahasa asing di sekolah-sekolah, baik SMA, MA maupun Sekolah Menengah Kejuruan. Untuk menghasilkan pembelajaran yang maksimal, selain membutuhkan pengajar profesional, juga membutuhkan bahan ajar yang tepat dan sesuai sehingga dapat mencapai tujuan pembelajaran. Salah satu masalah penting yang sering dihadapi oleh guru dalam kegiatan pembelajaran adalah memilih atau menentukan bahan ajar yang tepat untuk membantu siswa mencapai kompetensi.

Menurut Direktorat Pembinaan Sekolah Menengah Atas (2008: 8-9) pengembangan suatu bahan ajar harus didasarkan pada analisis kebutuhan siswa. Terdapat kriteria yang perlu diperhatikan dalam mengembangkan bahan ajar, antara lain: (1) Ketersediaan bahan sesuai dengan tuntutan kurikulum, artinya bahan ajar yang dikembangkan harus sesuai dengan kurikulum. (2) Karakteristik sasaran, artinya bahan ajar yang dikembangkan dapat disesuaikan dengan karakteristik siswa sebagai sasaran. Karakteristik tersebut meliputi lingkungan sosial, budaya, geografis maupun tahapan perkembangan siswa. (3) Pengembangan bahan ajar harus dapat menjawab atau memecahkan masalah atau kesulitan dalam belajar.

Dalam pembelajaran bahasa Prancis di SMA, sebagian besar SMA dan MA yang memiliki mata pelajaran Bahasa Perancis di daerah Semarang dan sekitarnya menggunakan bahan ajar berupa buku *Bonjour Chers Amis*, seperti SMA 2 Semarang, SMA 6 Semarang, SMA 8 Semarang, SMA 12 Semarang, SMA 14 Semarang, SMA 1 Boja, dan MAN Kendal. Sebagai bahan ajar, sebuah buku harus memenuhi syarat penulisan buku teks pelajaran yang dikeluarkan oleh Badan Standar Nasional Pendidikan atau disingkat BSNP.

BSNP telah mengeluarkan deskripsi butir penilaian buku teks pelajaran bahasa Prancis SMA dan Sekolah Menengah Kejuruan yang baru, yaitu “Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis Sekolah Menengah Atas, Madrasah Aliyah dan Sekolah Menengah Kejuruan”. Pedoman yang telah diterbitkan oleh BSNP tersebut terdiri dari instrumen penilaian dan deskripsi butir

penilaian yang mencakup 3 aspek, yaitu kelayakan isi, kelayakan penyajian, kelayakan bahasa.

Terdapat perbedaan deskripsi pedoman penilaian yang dikeluarkan oleh BSNP pada tahun 2011 dengan tahun 2013. Perbedaan terletak pada deskripsi butir penilaian. Deskripsi penilaian yang dikeluarkan BSNP pada tahun 2011 menggunakan acuan Kurikulum Satuan Tingkat Pendidikan (KTSP), sedangkan deskripsi penilaian yang dikeluarkan BSNP pada tahun 2013 sudah menggunakan acuan Kurikulum 2013, sehingga pada deskripsi terbaru dicantumkan penjabaran KI 1 yang berkenaan dengan sikap keagamaan dan KI 2 yang berkenaan dengan sikap sosial yang dijelaskan pada setiap butir penilaian.

Berdasarkan studi pendahuluan yang dilakukan penulis, diketahui bahwa di beberapa SMA di kota Semarang dan sekitarnya telah menggunakan buku ajar *Bonjour Chers Amis* untuk pembelajaran di sekolah, sedangkan buku tersebut tidak dikonstruksi untuk Kurikulum 2013. Oleh karena banyak sekolah yang menggunakan buku tersebut padahal buku tersebut diproduksi berdasarkan kurikulum 2006, maka penulis ingin mengetahui, apakah buku tersebut masih bisa digunakan untuk pembelajaran yang menggunakan Kurikulum 2013? Selain hal itu, belum ditemukannya buku yang berbasis Kurikulum 2013, untuk itu perlu dilakukan penelitian terhadap buku yang sudah ada, yaitu buku ajar *Bonjour Chers Amis*, apakah buku tersebut masih bisa digunakan untuk pembelajaran saat ini?

Dalam hal ini, penulis memilih buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1, karena buku ini belum pernah diteliti sebelumnya. Penelitian

yang sudah pernah dilakukan sebelumnya yaitu menggunakan buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas X Semester 1 dan 2, serta kelas XII. Buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1 cetakan terbaru terdiri dari 1 tema, yaitu *la vie familiale*, yang meliputi *les relations familiales*, *maison/pièce appartement*, dan *rendre visite à quelqu'un*.

Penulis ingin mengetahui apakah buku ajar *Bonjour Chers Amis* cetakan terbaru tersebut bisa digunakan sebagai bahan ajar di SMA maupun Madrasah Aliyah. Untuk itu akan dikaji apakah buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1 sudah sesuai dengan pedoman penilaian buku teks pelajaran Bahasa Perancis Sekolah Menengah Atas (SMA) dan Madrasah Aliyah yang ditentukan oleh Badan Standar Nasional Pendidikan, yang meliputi kelayakan isi, kelayakan penyajian, dan kelayakan bahasa.

Berdasarkan hal di atas, maka penulis memilih untuk melakukan penelitian dengan judul “Analisis Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI Semester 1 berdasarkan Pedoman Penilaian Buku Teks Bahasa Perancis dari BSNP”.

1.2 Rumusan Masalah

Berdasarkan uraian di atas, rumusan masalah dalam penelitian ini adalah:

1. Apakah buku ajar *Bonjour Chers Amis* untuk kelas XI Semester 1 sudah sesuai dengan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis untuk Sekolah Menengah Atas, Madrasah Aliyah dan Sekolah Menengah Kejuruan dilihat dari aspek kelayakan isi, kelayakan penyajian, dan kelayakan bahasa yang ditentukan oleh Badan Standar Nasional Pendidikan (BSNP)?

2. Apakah buku ajar *Bonjour Chers Amis* untuk kelas XI Semester 1 bisa digunakan untuk pembelajaran yang menggunakan Kurikulum 2013?

1.3 Tujuan Penelitian

Tujuan penelitian ini adalah untuk mengetahui apakah buku ajar *Bonjour Chers Amis* untuk kelas XI Semester 1 sudah sesuai dengan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis untuk Sekolah Menengah Atas dan Madrasah Aliyah dilihat dari aspek kelayakan isi, kelayakan penyajian, dan kelayakan bahasa yang ditentukan oleh Badan Standar Nasional Pendidikan (BSNP).

1.4 Manfaat Penelitian

Penelitian ini diharapkan dapat memberikan informasi kepada penulis dan mahasiswa PPL dalam menggunakan buku ajar *Bonjour Chers Amis* untuk kelas XI Semester 1. Memberikan informasi kepada penulis buku, agar penulisan buku berikutnya sesuai dengan ketentuan dari BSNP yang terbaru. Memberikan masukan kepada sekolah dan khususnya Guru Mata Pelajaran Bahasa Perancis dalam memilih dan menyusun bahan ajar yang tepat untuk siswa, yaitu sesuai dengan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis untuk Sekolah Menengah Atas dan Madrasah Aliyah yang ditentukan oleh Badan Standar Nasional Pendidikan (BSNP) .

BAB II

KAJIAN PUSTAKA DAN LANDASAN TEORETIS

Dalam bab ini akan dibahas mengenai kajian pustaka dan landasan teori yang meliputi pengertian buku ajar, kriteria buku ajar yang baik, analisis buku ajar, buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI semester 1, kurikulum yang berlaku, fungsi dan tujuan pembelajaran Bahasa Perancis, Kompetensi Inti dan Kompetensi Dasar Bahasa perancis.

2.1. Kajian Pustaka

Penelitian yang berkaitan dengan buku ajar, pernah dilakukan oleh beberapa peneliti lain, yaitu:

Maesaroh (2012), melakukan penelitian berjudul Analisis Buku *Bonjour Chers Amis* kelas XII berdasarkan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis Sekolah Menengah Atas dan Madrasah Aliyah dengan pendekatan evaluatif, dengan menggunakan teknik dokumentasi untuk pengumpulan data. Sedangkan teknik analisis data menggunakan teknik analisis isi. Data yang digunakan adalah tentang kelayakan isi, kelayakan penyajian, dan kelayakan bahasa. Sumber data penelitian menggunakan buku pelajaran bahasa perancis kelas XII semester 1 terbitan MGMP bahasa Perancis kota Semarang yang berjudul *Bonjour chers amis* cetakan tahun 2010. Instrumen penelitian menggunakan instrumen penilaian Buku teks pelajaran bahasa perancis sekolah menengah atas dan madrasah aliyah yang diterbitkan oleh BSNP. Hasil penelitian menunjukkan, pada aspek kelayakan isi, dapat diketahui bahwa

subkomponen kesesuaian SK dan KD termasuk kriteria, keakuratan materi, ketersiratan kaidah pragmatik termasuk dalam kriteria baik. Sedangkan subkomponen kemutakhiran materi dan kemenarikan termasuk dalam kriteria sangat baik. Pada buku ajar BCA kelas XII semester 1, dari 4 subkomponen aspek kelayakan penyajian, terdapat 1 subkomponen dengan kriteria sangat baik yaitu penyajian pembelajaran. Kemudian subkomponen tergolong kriteria kurang baik. Ditinjau dari aspek kelayakan bahasa yang meliputi subkomponen komunikatif tergolong baik, sedangkan kesesuaian dengan peserta didik tergolong sangat baik.

Selain itu, ada Kurniawati (2012) melakukan penelitian berjudul Analisis Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* kelas X Semester 1 yang menggunakan pendekatan kualitatif. Objek yang diteliti adalah isi buku ajar *bonjour chers amis* kelas X semester 1. Dengan teknik pengumpulan data berupa teknik dokumentasi. Sedangkan untuk teknik analisis data, peneliti ini menggunakan teknik analisis isi. Hasil penelitian menunjukkan bahwa dari 31 butir aspek dalam buku ajar BCA kelas X semester 1 terdapat 18 butir aspek yang tidak sesuai dengan deskripsi penilaian buku teks pelajaran bahasa perancis SMA dan MA yang dikeluarkan oleh BSNP. Pada butir kelengkapan isi, materi tidak sesuai dengan SK dan KD karena tidak mencakup semua materi yang terkandung dalam SK dan KD, yaitu sebanyak 11.1 %. Pada butir keluasan materi, materi tidak sesuai karena terdapat materi yang tidak mencerminkan jabaran yang mendukung pencapaian KD, yaitu sebanyak 22.2%. Pada kedalaman materi, materi yang disajikan sudah mencakup tema identitas diri, tetapi terdapat latihan yang tidak sesuai dengan pencapaian KD sebanyak 33.3%.

Maulidiah (2013), melakukan penelitian berjudul analisis kualitas buku ajar bahasa perancis untuk sma dan ma ditinjau dari kelayakan isi, kelayakan penyajian dan kelayakan bahasa. Jenis penelitian ini adalah penelitian kualitatif. Sumber data yang digunakan yaitu buku ajar bahasa perancis untuk SMA dan MA kelas X. Sedangkan teknik pengumpulan data yang digunakan adalah teknik dokumentasi dengan teknik analisis data yaitu analisis isi. Adapun instrumen penelitian berupa pedoman penilaian dari BSNP yang meliputi kelayakan isi, penyajian dan kelayakan bahasa. hasil penelitian menunjukkan pada aspek kelayakan isi, dapat diketahui bahwa subkomponen kesesuaian SK dan KD dan kemutakhiran materi termasuk dalam kriteria baik. Sedangkan subkomponen ketersiratan kaidah pragmatik termasuk dalam kriteria sangat baik.

Pada buku ajar bahasa Perancis untuk SMA dan MA kelas X, dari tiga subkomponen aspek kelayakan penyajian, subkomponen penyajian pembelajaran termasuk dalam kriteria sangat baik.

Buku ajar bahasa perancis untuk SMA dan MA kelas X ditinjau dari aspek kelayakan bahasa yang meliputi subkomponen keakuratan penggunaan bahasa dan subkomponen kesesuaian dengan pengembangan peserta didik termasuk dalam kriteria sangat baik.

Pada buku ajar bahasa perancis untuk SMA dan MA kelas X, terdapat beberapa subkomponen yang termasuk dalam kategori baik, yaitu subkomponen keakuratan materi, kemenarikan, teknik penyajian, dan komunikatif. Sedangkan pendukung penyajian termasuk dalam kategori kurang baik dan harus diperbaiki.

Fatimah (2013) juga melakukan penelitian berjudul Analisis Kesesuaian Materi dan Latihan Soal dalam Buku Teks *Bonjour Chers Amis* Kelas XII Semester 2 dengan SK-KD dan indikator. Pendekatan yang digunakan dalam penelitian ini adalah pendekatan deskriptif kualitatif dengan sumber data berupa materi dan latihan soal serta indikator yang dibuat oleh Tim MGMP bahasa perancis kota semarang yang ada dalam buku *Bonjour chers amis*. Metode pengumpulan data menggunakan metode dokumentasi dengan teknik analisis data berupa teknik analisis isi.

Hasil penelitian tersebut menunjukkan bahwa materi dan latihan soal yang sesuai dengan SK-KD sebesar 97,12%, dan 2,88% materi dan latihan soal belum memenuhi kriteria. hal ini menunjukkan bahwa buku ajar *Bonjour Chers Amis* tergolong baik. Materi dan latihan soal yang terdapat dalam buku *bonjour chers amis* kelas XII semester 2 belum sepenuhnya sesuai dengan SK dan KD bahasa perancis yang ditetapkan oleh BSNP. Indikator yang terdapat dalam teks BCA kelas XII semester 2 sebagian besar sesuai dengan SK dan KD. Terdapat 18,15% indikator yang tidak sesuai dan 81,85% indikator yang sesuai dengan SK dan KD. Hampir setengah dari materi dan latihan soal yang terdapat dalam BCA kelas XII semester 2 belum sesuai dengan indikator yang telah dibuat oleh Tim MGMP bahasa Perancis kota semarang. Hal ini terbukti pada subtema *vacances* terdapat 86,67% latihan tidak sesuai dengan indikator, kemudian pada subtema *Endroits touristiques* terdapat 33,33% latihan yang tidak sesuai dan pada subtema *publique service* terdapat 20% latihan yang tidak sesuai dengan indikator yang terdapat dalam buku teks. Jadi terdapat 53,33% materi dan latihan

soal yang sesuai dan 46,7% materi dan latihan soal yang tidak sesuai dengan indikator.

Selanjutnya Pratidina (2013) juga melakukan penelitian dengan judul Analisis Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* kelas X Semester 2 Berdasarkan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Dari BSNP. Pendekatan yang digunakan dalam penelitian ini adalah deskriptif kualitatif dengan sumber data berupa buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas X Semester 2. Teknik pengumpulan data pada penelitian ini menggunakan teknik dokumentasi dengan cara mengumpulkan data yang dilakukan dengan klasifikasi bahan-bahan tertulis yang berhubungan dengan masalah penelitian.

Hasil penelitian tersebut menunjukkan bahwa untuk aspek kelayakan isi pada subkomponen kesesuaian SK dan KD terdapat 89,9% yang sesuai dan 11,1% tidak sesuai dengan kriteria. Sedangkan pada subkomponen keakuratan materi terdapat 17% yang sesuai dan 83% tidak sesuai dengan kriteria. Pada subkomponen kemutakhiran materi dan kemenarikan memiliki tingkat kesesuaian yang sama yaitu 50%. Untuk aspek kelayakan penyajian pada subkomponen teknik penyajian terdapat 77% yang tidak sesuai dengan kriteria. Pada subkomponen pendukung penyajian terdapat 100% yang tidak sesuai dengan kriteria, sedangkan pada subkomponen penyajian pembelajaran 50% tidak sesuai dengan kriteria. Untuk aspek kelayakan bahasa, pada subkomponen kakuratan penggunaan bahasa Indonesia terdapat 100% yang tidak sesuai dengan kriteria, sedangkan pada subkomponen komunikatif dan kesesuaian dengan

perkembangan peserta didik memiliki tingkat ketidaksesuaian yang sama yaitu 50%.

Berdasarkan penelitian-penelitian yang telah dilakukan oleh beberapa peneliti di atas, maka perbedaan yang mendasar antara penelitian ini dengan penelitian sebelumnya terletak pada objek penelitian. Pada penelitian ini, peneliti akan menganalisis buku Bahasa Perancis "*Bonjour Chers Amis*" untuk Sekolah Menengah Atas, Madrasah Aliyah dan Sekolah Menengah Kejuruan kelas XI semester 1 berdasarkan Pedoman Penilaian Buku Teks Pelajaran Bahasa Perancis dari BSNP.

2.2. Landasan Teoretis

Pada bab ini dipaparkan teori-teori yang terdapat dalam berbagai sumber sebagai acuan dalam penelitian ini. Teori-teori tersebut mencakup teori tentang pengertian buku ajar, kriteria buku ajar yang baik, analisis buku ajar, buku ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI semester 1, kurikulum yang berlaku, fungsi dan tujuan pembelajaran Bahasa Perancis, Kompetensi Inti dan Kompetensi Dasar Bahasa perancis.

2.2.1. Buku Ajar

Pada bagian ini dipaparkan teori-teori tentang pengertian buku ajar, kriteria buku ajar yang baik, dan deskripsi penilaian dari BSNP

2.2.1.1. Pengertian Buku Ajar

Menurut Putra dan Hardiwidjaya (2007:82), buku Ajar dipahami sebagai alat pengajaran yang paling banyak digunakan di antara semua alat pengajaran lainnya. Buku Ajar memberikan ajaran dalam suatu bidang studi (Wilardjo

1989:34). Kedua pengertian di atas berbeda, pengertian pertama menekankan fungsinya sebagai alat pengajaran, sedangkan yang kedua memfokuskan kepada isinya. Buku ajar adalah buku yang digunakan dalam proses kegiatan belajar. Buku ajar dikenal pula dengan sebutan buku teks, buku materi, buku paket, atau buku panduan belajar (Wahyudi 2009:1).

Selanjutnya, Hall-Quest dalam Tarigan (1986:11) mengatakan buku ajar adalah rekaman pemikiran rasial yang disusun untuk maksud-maksud dan tujuan-tujuan intruksional. Ahli lain seperti Lange dalam Tarigan (1986:11) mengatakan buku teks (ajar) adalah buku standar atau buku setiap cabang khusus studi dan terdiri dari dua tipe yaitu buku pokok atau utama dan suplemen atau tambahan. Lebih terperinci lagi Bacon dalam Tarigan (1986:11) mengemukakan bahwa buku teks (ajar) adalah buku yang dirancang untuk penggunaan di kelas, dengan cermat disusun dan disiapkan oleh pakar atau ahli dalam bidang itu dan dilengkapi dengan sarana-sarana pengajaran yang sesuai dan serasi.

Buckingham dalam Barbara (1988:1523) mengutarakan bahwa buku teks (ajar) adalah sarana belajar yang bisa digunakan di sekolah-sekolah dan di perguruan tinggi untuk menunjang suatu program pengajaran dan pengertian modern dan yang umum dipahami.

Selain itu, dalam permendiknas Nomor 2 Tahun 2008 pasal 1 tentang buku, menjelaskan bahwa buku teks adalah buku acuan wajib untuk digunakan di satuan pendidikan dasar dan menengah atau perguruan tinggi yang memuat materi pembelajaran dalam rangka peningkatan keimanan, ketakwaan, akhlak mulia, dan kepribadian, penguasaan ilmu pengetahuan dan teknologi, peningkatan kepekaan

dan kemampuan estetis, peningkatan kemampuan kinestetis dan kesehatan yang disusun berdasarkan standar nasional pendidikan. Buku ajar disusun dengan alur dan logika sesuai dengan rencana pembelajaran. Buku ajar disusun sesuai kebutuhan belajar siswa atau mahasiswa. Buku ajar disusun untuk mencapai tujuan pembelajaran atau kompetensi tertentu.

Kepmen No 36/D/O/2001, pasal 5 ayat 9 (a) tentang petunjuk teknis pelaksanaan penilaian mengemukakan pengertian buku ajar, yaitu buku pegangan untuk suatu mata kuliah yang ditulis dan disusun oleh pakar bidang terkait dan memenuhi kaidah buku teks serta diterbitkan secara resmi dan disebarluaskan.

Berdasarkan pendapat para ahli di atas, dapat disimpulkan bahwa buku ajar merupakan buku yang diterbitkan dan disebarluaskan oleh pemerintah (Kemendiknas dan Kemenag) sebagai buku pelajaran dalam bidang studi tertentu, yang merupakan buku standar yang disusun oleh para pakar dalam bidang tersebut untuk tujuan intruksional dilengkapi dengan sarana pengajaran yang sesuai dan mudah dipahami oleh para pemakaiannya di sekolah-sekolah sehingga menunjang program pembelajaran.

2.2.1.2. Kriteria Buku Ajar yang Baik

Greene dan Petty sebagaimana dikutip oleh Tarigan (1993:20), menetapkan 10 (sepuluh) kriteria buku ajar yang baik, yaitu:

1. Buku ajar itu haruslah menarik minat anak-anak, yaitu para siswa yang memakainya.
2. Buku ajar itu haruslah memberi motivasi kepada para siswa yang memakainya.

3. Buku ajar itu haruslah memuat ilustrasi yang menarik hati para siswa yang memanfaatkannya.
4. Buku ajar seyogyanya mempertimbangkan aspek-aspek linguistik sehingga sesuai dengan kemampuan para siswa yang memakainya.
5. Isi buku ajar haruslah berhubungan erat dengan pelajaran-pelajaran lainnya, lebih baik lagi kalau dapat didukung dengan perencanaan, sehingga semuanya merupakan kebulatan yang utuh dan terpadu.
6. Buku ajar haruslah dapat menstimulasi, merangsang aktivitas-aktivitas pribadi para siswa yang mempergunakannya.
7. Buku ajar harus dengan sadar dan tegas menghindari konsep-konsep yang samar-samar dan tidak biasa agar tidak sempat membingungkan para siswa yang menggunakannya.
8. Buku ajar harus mempunyai sudut pandang atau *point of view* yang jelas dan tegas sehingga pada akhirnya menjadi sudut pandang para pemakaiannya yang setia.
9. Buku ajar harus mampu memberi pemantapan, penekanan pada nilai-nilai anak dan orang dewasa.
10. Buku ajar harus dapat menghargai pribadi-pribadi para siswa.

Badan Standar Nasional Pendidikan telah mengeluarkan pedoman penulisan buku teks pelajaran yang meliputi kelayakan isi, kelayakan bahasa, kelayakan penyajian dan kelayakan grafis, pada jenjang pendidikan SD/MI, SMP/MTS, SMA/MA dan SMK. Pedoman tersebut adalah sebagai berikut:

1. Kelayakan Isi

Pada aspek ini terdapat 5 subkomponen yang terdiri dari cakupan materi, keakuratan materi, kemutakhiran materi, ketersiratan kaidah pragmatik, dan kemenarikan.

Pada subkomponen cakupan materi, terdiri dari 3 butir penilaian, yaitu butir kesesuaian dengan tujuan pembelajaran, keluasan materi, dan kedalaman materi.

Pada subkomponen keakuratan materi terdiri dari 6 butir penilaian, yaitu butir keakuratan kaidah tata bahasa, pola kalimat sederhana, kelaziman struktur bahasa, kesesuaian tata bahasa dengan tema, keakuratan tanda diakritik, dan keakuratan transkripsi fonetik.

Pada subkomponen kemutakhiran materi terdiri dari 2 butir, yaitu butir materi sesuai dengan perkembangan zaman, dan butir gambar dan ilustrasi mutakhir.

Pada subkomponen ketersiratan kaidah pragmatik terdiri dari 2 butir, yaitu butir kesesuaian struktur dengan ragam bahasa, dan kesesuaian kosa kata dengan ragam bahasa.

Pada subkomponen kemenarikan terdiri dari 2 butir yaitu ketersediaan unsur budaya Perancis dan Indonesia, dan butir ketersediaan dokumen otentik. Jadi untuk kelayakan isi memiliki jumlah total 15 butir penilaian.

2. Kelayakan Penyajian

Aspek ini memiliki 3 subkomponen yaitu teknik penyajian, pendukung penyajian, dan penyajian pembelajaran. Setiap subkomponen terdiri dari butir-butir penilaian.

Pada subkomponen teknik penyajian, terdapat 6 butir penilaian yaitu butir konsistensi sistematika buku, gradasi, keseimbangan antarbab, sistematika dalam bab, ragam latihan, dan konsistensi dalam “perintah” dan “petunjuk”.

Pada subkomponen pendukung penyajian terdapat 6 butir penilaian yaitu butir penilaian diri peserta didik dan bilan, butir tabel konjugasi, glosarium, indeks, daftar pustaka, dan materi audio.

Pada subkomponen penyajian pembelajaran terdapat 5 butir penilaian yaitu butir pembelajaran dengan pendekatan saintifik, pembelajaran berbasis aktivitas, capaian kompetensi peserta didik, jender, dan pemahaman antar budaya. Jadi dapat disimpulkan bahwa pada aspek kelayakan penyajian terdapat 17 butir penilaian.

3. Kelayakan Bahasa

Aspek ini terdiri dari 3 subkomponen, yaitu keakuratan penggunaan bahasa Indonesia, komunikatif, dan kesesuaian dengan perkembangan peserta didik. Setiap subkomponen terdiri dari butir-butir penilaian.

Pada subkomponen keakuratan penggunaan bahasa Indonesia terdapat 3 butir penilaian yaitu ketepatan struktur kalimat bahasa Indonesia, keefektifan kalimat bahasa Indonesia, dan ketepatan ejaan bahasa Indonesia.

Pada subkomponen komunikatif terdapat 2 butir penilaian yaitu butir keterbacaan, dan butir kosa kata teknis.

Pada subkomponen kesesuaian dengan perkembangan peserta didik terdapat 2 butir penilaian yaitu tingkat perkembangan intelektual peserta didik, dan kesesuaian dengan tahap perkembangan sosial-emosional peserta didik.

Dari uraian di atas, dapat disimpulkan bahwa kriteria buku ajar yang baik adalah buku yang dapat memberikan motivasi siswa dengan memperhatikan aspek linguistik sehingga sesuai dengan kemampuan pemakainya, yang terpenting buku ajar yang baik harus memenuhi kriteria dari BSNP dan mempunyai ISBN (Internasional Standar Book Number) dan adanya halaman hak cipta di dalam buku pada halaman pendahulu.

2.2.2. Analisis Buku Ajar

Pada bagian ini akan dijelaskan tentang pengertian Analisis Buku Ajar, dan Buku Ajar *Bonjour Chers Amis*.

2.2.2.1. Pengertian Analisis Buku Ajar

Menurut Rey (2006:491), analisis adalah suatu usaha kaum pembelajar dalam menguraikan suatu karya, teks menjadi elemen-elemen yang penting, agar dapat mengungkapkan laporan-laporan secara keseluruhan.

Menurut Darminto dan Julianty (2002:52) kata analisis diartikan sebagai penguraian suatu pokok atas berbagai bagiannya dan penelaahan bagian itu sendiri, serta hubungan antar bagian untuk memperoleh pengertian yang tepat dan pemahaman arti keseluruhan.

Sedangkan Nurhadi (1995:397) menjelaskan bahwa analisis buku berfungsi untuk mengetahui prosedur analisis buku ajar pendidikan beserta kriterianya agar mampu menyajikan hasil analisisnya dalam bentuk gambaran profil buku yang dianalisis, sehingga dapat menimbang dan memutuskan terhadap apa yang dihasilkan dalam analisis.

Dengan demikian dapat disimpulkan bahwa yang dimaksud dengan analisis buku ajar adalah penguraian atau penyelidikan terhadap buku ajar dalam bidang tertentu untuk memperoleh hasil analisis dan isi kandungan buku tersebut.

2.2.2.2. Buku Ajar *Bonjour Chers Amis* kelas XI semester 1

Menurut tim penyusun buku *Bonjour Chers Amis* kelas XI semester 1, buku ajar ini dibuat untuk menyikapi perkembangan ilmu pengetahuan serta untuk memenuhi kebutuhan akan materi siswa kelas XI yang masih langka. Buku tersebut berisi 1 tema yaitu *La Vie Familiale/* Kehidupan keluarga dengan mengembangkannya lebih luas sehingga dapat memenuhi kebutuhan siswa dengan sub tema *La Maison, La Famille, rendre visite à quelqu'un*. Buku ini dilengkapi dengan Lembar Kerja Siswa Individu, kegiatan kelompok serta soal-soal ulangan harian, ulangan Mid semester dan Ulangan Semester.

2.2.3. Kurikulum 2013

Menurut UU No. 20 Tahun 2003 tentang sistem pendidikan nasional, kurikulum adalah seperangkat rencana dan peraturan mengenai tujuan, isi, dan bahan pengajaran serta cara yang digunakan sebagai pedoman penyelenggaraan kegiatan pembelajaran untuk mencapai tujuan pendidikan nasional.

Secara terminologi, kurikulum berarti suatu program pendidikan yang berisikan berbagai bahan ajar dan pengalaman belajar yang diprogramkan, direncanakan, dan dirancang secara sistematis atas dasar norma-norma yang berlaku dan dijadikan pedoman dalam proses pembelajaran bagi pendidik untuk mencapai tujuan pendidikan (Dakir 2004:3). Menurut Dakir, kurikulum itu memuat semua program yang dijalankan untuk menunjang proses pembelajaran. Program yang dituangkan tidak dari segi administrasi saja, tetapi menyangkut keseluruhan yang digunakan untuk proses pembelajaran.

Kurikulum yang saat ini digunakan di Indonesia adalah Kurikulum 2013. Sebelumnya, pendidikan di Indonesia menggunakan Kurikulum Tingkat Satuan Pendidikan.

Menurut Purwanto (2013:37), pengembangan kurikulum 2013 merupakan langkah lanjutan pengembangan Kurikulum Berbasis Kompetensi yang telah dirintis pada tahun 2004 dan KTSP 2006, yang menekankan pencapaian kompetensi peserta didik meliputi sikap, pengetahuan, dan keterampilan secara terpadu.

Implementasi kurikulum 2013 membutuhkan perubahan pola pikir guru maupun siswa. Kurikulum 2013 mengamanatkan agar pembelajaran hendaknya berpusat pada siswa, terjadi proses pembelajaran yang interaktif, dengan melibatkan lingkungan jejaring sebagai sumber belajar, konteks dunia nyata, berbasis tim, memanfaatkan multimedia, dan kooperatif. Dengan kesadaran bahwa belajar bisa dengan siapa saja, maka guru dan buku teks harus dipahami bukan merupakan satu-satunya sumber belajar. Kelas bukan satu-satunya tempat

belajar, dan guru harus mampu memfasilitasi dan memotivasi siswa agar dapat memanfaatkan jejaring yang ada di luar sekolah.

Kurikulum 2013 secara yuridis diamanatkan oleh Undang-undang Nomor 20 tahun 2003 tentang Sistem Pendidikan Nasional, Peraturan Pemerintah Nomor 19 Tahun 2005 tentang Standar Nasional Pendidikan sebagaimana telah diubah dengan Peraturan Pemerintah Nomor 32 Tahun 2013 tentang Perubahan Atas Peraturan Pemerintah Nomor 19 Tahun 2005 tentang Standar Nasional Pendidikan. Dalam rangka melaksanakan ketentuan tersebut maka dikeluarkan Permendikbud Nomor 69 Tahun 2013 tentang Kerangka Dasar dan Struktur Kurikulum Sekolah Menengah Atas/Madrasah Aliyah.

Kurikulum 2013 memiliki karakteristik yaitu : Standar Kompetensi lulusan diturunkan dari kebutuhan. Standar Isi diturunkan dari Standar Kompetensi Lulusan melalui Kompetensi Inti. Semua mata pelajaran harus berkontribusi terhadap pembentukan sikap, keterampilan, dan pengetahuan.

Mata pelajaran diturunkan dari kompetensi yang ingin dicapai, dan semua mata pelajaran diikat oleh Kompetensi Inti. Jika dibandingkan dengan karakteristik kurikulum sebelumnya, Kompetensi Lulusan diturunkan dari standar isi, standar isi dirumuskan berdasarkan tujuan mata pelajaran. Mata pelajaran yang dirinci menjadi Standar Kompetensi dan Kompetensi Dasar mata pelajaran. Pemisahan mata pelajaran pembentuk sikap, pembentuk ketrampilan, dan pembentuk pengetahuan. Kompetensi diturunkan dari mata pelajaran. Mata pelajaran lepas satu dengan yang lain seperti sekumpulan mata pelajaran terpisah. Hal ini tentu berbeda dengan kurikulum 2013.

Kompetensi Inti merupakan terjemahan atau operasionalisasi SKL dalam bentuk kualitas yang harus dimiliki peserta didik yang telah menyelesaikan pendidikan pada satuan pendidikan tertentu atau jenjang pendidikan tertentu, gambaran mengenai kompetensi utama yang dikelompokkan ke dalam aspek sikap, pengetahuan, dan ketrampilan (afektif, kognitif dan psikomotorik) yang harus dipelajari peserta didik untuk suatu jenjang sekolah, kelas, dan mata pelajaran. Kompetensi inti menggambarkan kualitas yang seimbang antara pencapaian *hard skill* dan *soft skill*.

Kompetensi Inti berfungsi sebagai unsur pengorganisasian Kompetensi Dasar. Kompetensi Inti dirancang dalam empat kelompok yang saling terkait yaitu berkenaan dengan sikap keagamaan (KI 1), sikap sosial (KI 2), pengetahuan (KI 3), dan penerapan (KI 4). Keempat kelompok itu menjadi acuan dari Kompetensi Dasar dan harus dikembangkan dalam setiap peristiwa pembelajaran secara integratif. Kompetensi yang berkenaan dengan sikap keagamaan dan sosial dikembangkan secara tidak langsung yaitu pada waktu peserta didik belajar tentang pengetahuan (KI 3) dan penerapan pengetahuan (KI 4).

Kompetensi Dasar merupakan kompetensi setiap mata pelajaran untuk setiap kelas yang diturunkan dari Kompetensi Inti. Kompetensi Dasar adalah konten yang terdiri atas sikap, pengetahuan, dan ketrampilan yang bersumber pada kompetensi inti yang harus dikuasai peserta didik. Kompetensi tersebut dikembangkan dengan memperhatikan karakteristik peserta didik, kemampuan awal, serta ciri-ciri dari suatu mata pelajaran.

2.2.4. Fungsi dan Tujuan Pembelajaran Bahasa Perancis

Menurut Depdiknas (2003:1) fungsi pembelajaran bahasa Perancis di sekolah adalah sebagai alat pengembangan diri peserta didik dalam bidang komunikasi, ilmu pengetahuan, teknologi, dan seni budaya. Dengan demikian, peserta didik dapat tumbuh dan berkembang menjadi pribadi yang cerdas, terampil, dan siap mengambil bagian dalam pembelajaran nasional.

Adapun tujuan pengajaran bahasa Perancis yaitu supaya setelah tamat SMU siswa diharapkan memiliki keterampilan membaca, menyimak, berbicara, dan menulis dalam bahasa Perancis melalui tema-tema yang dipilih berdasarkan tingkat kemampuan berfikir dan minat siswa. (Depdiknas 2003:7).

2.2.5. Kompetensi Inti dan Kompetensi Dasar Bahasa Perancis

Berdasarkan Permendikbud Nomor 69 Tahun 2013 Kompetensi inti dan Kompetensi Dasar dijabarkan sebagai berikut:

Kompetensi inti dirancang seiring dengan meningkatnya usia peserta didik pada kelas tertentu. Melalui kompetensi inti, integrasi vertikal berbagai kompetensi dasar pada kelas yang berbeda dapat dijaga.

Rumusan kompetensi inti menggunakan notasi sebagai berikut:

1. Kompetensi Inti-1 (KI-1) untuk kompetensi inti sikap spiritual;
2. Kompetensi Inti-2 (KI-2) untuk kompetensi inti sikap sosial;
3. Kompetensi Inti-3 (KI-3) untuk kompetensi inti pengetahuan; dan
4. Kompetensi Inti-4 (KI-4) untuk kompetensi inti keterampilan.

Sedangkan Kompetensi Dasar dirumuskan untuk mencapai kompetensi inti. Rumusan kompetensi dasar dikembangkan dengan memperhatikan

karakteristik peserta didik, kemampuan awal, serta ciri dari suatu Matapelajaran. Kompetensi dasar dibagi menjadi empat kelompok sesuai dengan pengelompokan kompetensi inti sebagai berikut:

1. kelompok 1:

kelompok kompetensi dasar sikap spiritual dalam rangka menjabarkan KI-1;

2. kelompok 2:

kelompok kompetensi dasar sikap sosial dalam rangka menjabarkan KI-2;

3. kelompok 3:

kelompok kompetensi dasar pengetahuan dalam rangka menjabarkan KI-3;
dan

4. kelompok 4:

kelompok kompetensi dasar keterampilan dalam rangka menjabarkan KI-4.

Kompetensi Inti dan Kompetensi Dasar dalam silabus digunakan untuk menganalisis cakupan materi, yang terdiri dari butir kesesuaian dengan tujuan pembelajaran, keluasan materi, dan kedalaman materi.

Kompetensi Inti	Kompetensi Dasar
1. Menghayati dan mengamalkan ajaran agama yang dianutnya	1.1 Mensyukuri karena dapat mempelajari bahasa Prancis sebagai bahasa pengantar komunikasi internasional yang diwujudkan dalam semangat belajar
2. Menghayati dan mengamalkan perilaku jujur, disiplin,	2.1 Menunjukkan perilaku santun dan peduli dalam melaksanakan komunikasi antar pribadi dengan

<p>tanggungjawab, peduli, (gotong royong, kerjasama, toleran,damai), santun, responsif dan proaktif dan menunjukkan sikap sebagai solusi atas berbagai permasalahan dalam berinteraksi secara efektif dengan lingkungan sosial dan alam serta dalam menempatkan diri sebagai cerminan bangsa dalam pergaulan dunia</p>	<p>guru dan teman.</p> <p>2.2 Menunjukkan perilaku jujur, disiplin, percaya diri, dan bertanggung jawab, dalam melaksanakan komunikasi transaksional dengan guru dan teman.</p> <p>2.3 Menunjukkan perilaku tanggung jawab ,peduli,kerjasama, dan cinta damai, dalam melaksanakan komunikasi fungsional</p> <p>2.4 Menunjukkan perilaku santun, antusias, kreatif,ekspresif, interaktif, kerjasama,dan imajinatif dalam menghargai budaya dan karya sastra.</p>
<p>3. Memahami,menerapkan,dan menganalisis pengetahuan faktual,konseptual,prosedural,dan metakognitif,berdasarkan rasa ingintahunya tentang ilmu pengetahuan,teknologi,seni,budaya dan humaniora dengan wawasan kemanusiaan, kebangsaan,kenegaraan, dan peradapan terkait penyebab fenomena dan kejadian, serta</p>	<p>3.1 Memahami cara meminta perhatian,mengecek pemahaman,meminta izin,memuji,serta cara meresponnya terkait topik keluarga(<i>la vie familiale</i>) dan kehidupan sehari-hari(<i>la vie quotidien</i>),dengan memperhatikan unsur kebahasaan ,struktur teks,budaya sesuai konteks penggunaannya.</p> <p>3.2 memahami cara memberitahu dan menanyakan fakta,perasaan dan sikap,serta meminta dan menawarkan barang terkait topik keluarga (<i>la</i></p>

<p>menerapkan pengetahuan prosedural pada bidang kajian yang spesifik sesuai dengan bakat dan minatnya untuk memecahkan masalah.</p>	<p><i>vie familiale</i>) dan kehidupan sehari-hari (<i>la vie quotidien</i>) dengan memperhatikan unsur kebahasaan, struktur teks, budaya sesuai konteks penggunaannya.</p> <p>3.3 Membuat analisis sederhana tentang unsur kebahasaan dan struktur dalam teks terkait topik keluarga (<i>la vie familiale</i>) dan kehidupan sehari-hari (<i>la vie quotidien</i>) yang sesuai dengan konteks penggunaannya.</p> <p>3.4 Membuat analisis sederhana tentang unsur kebahasaan dan budaya yang terdapat dalam karya sastra.</p>
<p>4. Mengolah, menalar, dan menyaji dalam ranah abstrak terkait dengan pengembangan diri yang dipelajarinya di sekolah secara mandiri, bertindak secara efektif dan kreatif, serta dapat menggunakan metoda sesuai kaidah keilmuan</p>	<p>4.1 Menyusun teks lisan dan tulis sederhana untuk meminta perhatian, mengecek pemahaman, meminta izin, memuji dan cara meresponnya terkait topik keluarga (<i>la vie familiale</i>) dan kehidupan sehari-hari (<i>la vie quotidien</i>) dengan memperhatikan unsur kebahasaan dan struktur dalam teks secara benar dan sesuai konteks.</p> <p>4.2 menyusun teks lisan dan tulis sederhana untuk mengungkapkan cara memberitahu dan</p>

	<p>menanyakan fakta ,perasaan serta sikap dalam meminta dan menawarkan barang dan jasa terkait topik keluarga keluarga (<i>la vie familiale</i> dan kehidupan sehari-hari (<i>la vie quotidien</i>)dengan memperhatikan unsur kebahasaan dan struktur dalam teks secara benar dan sesuai konteks.</p> <p>4.3 Memproduksi teks lisan dan tulis sederhana untuk mengungkapkan informasi terkait topik (<i>la vie familiale</i>)keluarga dan kehidupan sehari-hari(<i>la vie quotidien</i>) dengan memperhatikan unsur kebahasaan dan struktur dalam teks secara benar dan sesuai konteks.</p> <p>4.4 Menyusun teks lisan dan tulis yang terdapat dalam karya sastra teks lisan dan tulis sederhana sesuai dengan unsur kebahasaan dan budaya.</p>
--	--

BAB V

PENUTUP

5.1 Simpulan

Berdasarkan hasil penilaian dan pembahasan yang telah diuraikan di bab IV, maka dapat disimpulkan sebagai berikut:

1. Pada aspek kelayakan isi, sebanyak 77% materi dan latihan yang terdapat pada buku ajar *Bonjour Chers Amis* sudah sesuai dengan kriteria penilaian buku teks dari BSNP. Subkomponen yang memiliki skor terendah adalah subkomponen cakupan materi, karena buku ini tidak mencakup KI1 dan KI2.
2. Pada aspek kelayakan penyajian, hanya sebanyak 47% materi dan latihan yang terdapat pada buku ajar *Bonjour Chers Amis* sesuai dengan kriteria penilaian buku teks dari BSNP. Skor terendah ada pada subkomponen pendukung penyajian, karena buku ini tidak dilengkapi dengan penilaian diri dan *Bilan*, tabel konjugasi, glosarium, indeks, dan materi audio.
3. Pada aspek kelayakan bahasa, sebanyak 52% materi dan latihan sudah sesuai dengan kriteria penilaian buku teks dari BSNP. Skor terendah ada pada subkomponen keakuratan penggunaan bahasa Indonesia, karena secara keseluruhan buku ini menggunakan bahasa Perancis sebagai pengantar, penjelasan dan perintah soal.

Secara keseluruhan, dari 11 subkomponen total skor penilaian pada buku ini adalah 68,2 atau sebanyak 68,2% yang memenuhi kriteria penilaian dan termasuk dalam kriteria baik. Hal ini berarti bahwa buku ini dapat digunakan untuk pembelajaran SMA kelas XI semester 1 sambil menunggu buku ajar yang berbasis kurikulum 2013, namun ada beberapa butir yang tidak memenuhi kriteria dikarenakan pada proses pembuatan buku masih menggunakan pedoman kurikulum 2006, sehingga untuk kriteria penilaian yang merujuk pada kurikulum 2013 belum terpenuhi.

5.2 Saran

Oleh karena buku ini masih ada kekurangan yaitu belum adanya KI1 dan KI2, maka guru harus menyisipkan KI1 dan KI2 pada saat proses pembelajaran. Serta guru harus mencari materi penunjang yang dapat membantu siswa untuk mencapai KD 4.4 yang berkaitan dengan kebudayaan Perancis- Indonesia.

DAFTAR PUSTAKA

- Kridalaksana, Harimurti. 1996. *Pembentukan Kata dalam Bahasa Indonesia*. Jakarta: Gramedia.
- Kementrian Pendidikan dan Kebudayaan. 2013. *Materi Pelatihan Guru Implementasi Kurikulum 2013*. Jakarta.
- Struktur Baru Kurikulum 2013 [internet] 21/11/2012. (dikutip pada tanggal 06/04/2013) tersedia dari <http://www.diknas>
- Prastowo, Andi. 2014. *Panduan Kreatif Membuat Bahan Ajar Inovatif*. Yogyakarta: Diva Press.
- Rahmi, Aida dan Harmi Hendra. 2013. *Pengembangan Bahan Ajar MI*. Curup: Lp2 STAIN Curup.
- Pusat Perbukuan. 2013. *Penilaian Buku teks Pelajaran Bahasa perancis Sekolah Menengah Atas dan Sekolah menengah Kejuruan*. Jakarta. Departemen Pendidikan nasional.
- Maulidiah, Dina. *Analisi Kualitas Buku Ajar Bahasa Perancis untuk SMA/MA ditinjau dari Kelayakan Isi, Kelayakan Penyajian dan Kelayakan Bahasa*. Skripsi: Unnes

Kesimpulan	Tidak sesuai	Tidak sesuai	Tidak sesuai	
------------	--------------	--------------	--------------	--